

Felles klima - og miljømål for spesialisthelsetjenesten

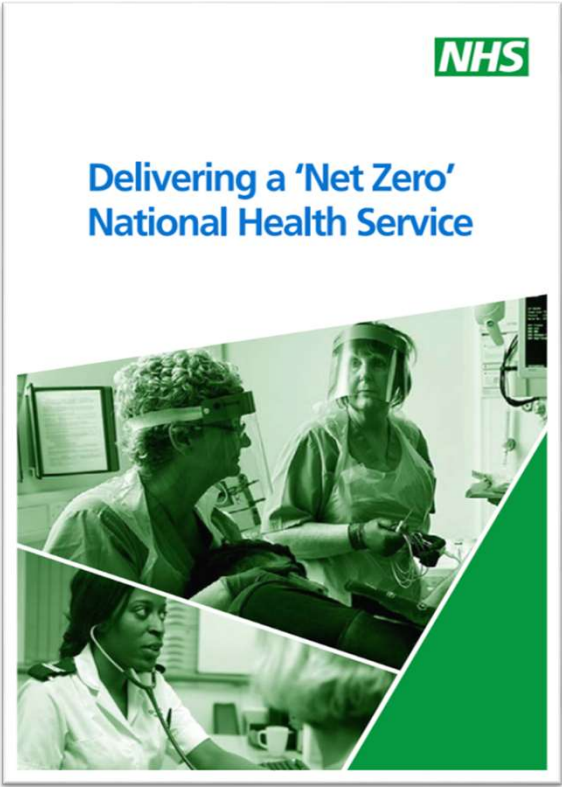
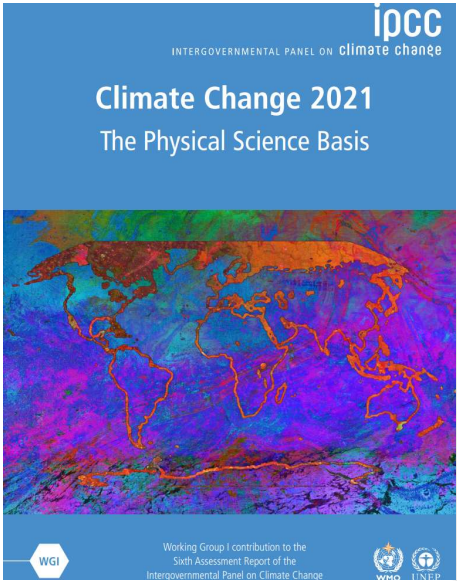
21.10.2021 Regional toppledersamling i Helse Vest - Brita Mauritzen Næss

Felles klima - og miljømål for spesialisthelsetjenesten

19.10.2021 Miljødag i Helse Vest - Miljøgruppa

Felles klima - og miljømål for spesialisthelsetjenesten

18.10.2021 Miljø- og klimaforum - SU klima og miljø

IER 2021

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

FAGOMRÅDER UTGAVER FORFATTERVEILEDNING LE

Global handling nå!

MINILEDER | KLIMA

Are Brean Om forfatteren

I denne utgaven av Tidsskriftet publiserer vi en lederartikkel på engelsk om behovet for øyeblikkelig handling i møte med vår tids største helsetrussel: klimakrisen. Artikkelen er skrevet av 17 redaktører for ulike medisinske tidsskrifter og signert av godt over 100 redaktører i medisinske og helsefaglige tidsskrifter over hele verden. Den publiseres samtidig i alle disse tidsskriftene.

Initiativet kommer fra The UK Health Alliance on Climate Change, som er en sammenslutning av 21 britiske helseorganisasjoner, blant dem The British Medical Journal og The Lancet. Publiseringstidspunktet er ikke tilfeldig: 14. september 2021 åpnes FN's generalforsamling, og senere i høst avholdes FN's 26. klimakonferanse. Som redaktører for helsefaglige tidsskrifter står vi sammen om å oppfordre verdens ledere generelt, og de rike landene spesielt, til umiddelbar innsats for å minske den globale temperaturstigningen og beskytte folkehelsen mot de ødeleggende konsekvensene. 2021 bør bli året da menneskeheten tar sin egen fremtid på alvor.

Grønn omstilling i norsk helsesektor

Med kurs mot en klimanøytral sektor

Medisin Nyheter DMTV Debatt Pharma DM Arena Om oss Q

FORSLAG: Nicholas Wilkinson, helsepolitisk talsperson for Sosialistisk Venstreparti (SV), har sammen med Karl Elisabeth Kaiki, Lars Halvorsen og Torgeir Knaag Fylkesnemmen fremmet forslaget om å utarbeide en klimaplan for helsesektoren. Axfoto

Vil ha klimaplan for helsesektoren

— Klimaendringene vil skade hele helsesektoren med flere pandemier og større mangler av medisiner. Utslippene skal ned, og helsesektoren må bli med på dugnaden, sier Nicholas Wilkinson, helsepolitisk talsperson for Sosialistisk Venstreparti (SV).

Helsesektoren er klimaversting: Bergen satser på solceller

Norsk helsesektor kan være ansvarlig for utslipp tilsvarende åtte prosent av Norges totale innenlandsutslipp, viser en utenlandsk studie. Ved Haukeland Universitetssykehus satser de nå på helt ny teknologi.

NY TEKNOLOGI: På Haukeland Universitetssykehus i Bergen viser prosjektleder Tord Monsen frem de splitter nye solcelle-vinduene som installeres på Haukeland. De skal bote mot det store klimaavtrykket i norsk helsesektor.

FOTO: DAG HARALD KVAMMEN ANDERSEN

Linnea Skare Oskarsen
Journalist

Leif Rune Leland
Journalist

Synne Lykkebo Hafsaa
Journalist

Virapporterer fra Bergen

Publisert 8. okt. kl. 21:59
Oppdatert 9. okt. kl. 10:39

Klimaforpliktelser og forventninger

Norges klimaforpliktelse ligger i Parisavtalen fra 2015. Norge har meldt inn at utslippene innen 2030 skal kuttes med minst 50 prosent i forhold til nivået for 1990.

Tydelige forventninger fra staten i eierskapsmeldingen (Meld. St. 8 (2019-2020):

Staten forventer at selskapet er ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet, herunder redusere virksomhetens klima og miljøfotavtrykk.

Bærekraftig utvikling: tre dimensjoner som er gjensidig avhengig av hverandre: økonomisk bærekraft, miljømessig bærekraft og sosiale forhold (Helsedirektoratet IS-2748).

FN har etablert 17 bærekraftsmål, flere med høy relevans for sykehusdrift.

For spesialisthelsetjenesten vil en bærekraftig drift være drift som utnytter ressurser på beste mulige måte både økonomisk, for miljøet og med mest mulig helsegevinst.

Hvordan påvirker klimaendringer drift av sykehus?

- Ekstremvær; flom, skred, storm, styrtregn.

Konsekvenser:

1. Flere innleggelser på grunn av skader
2. Materielle ødeleggelser på bygningsmasse

Flom i Sørlandet Sykehus, Kristiansand i 2014. 26 millioner i reparasjoner og 11 mill. i klimatilpasningstiltak.

Klimaendringer, den største *helsetrusselen* vi står overfor

(WHO)

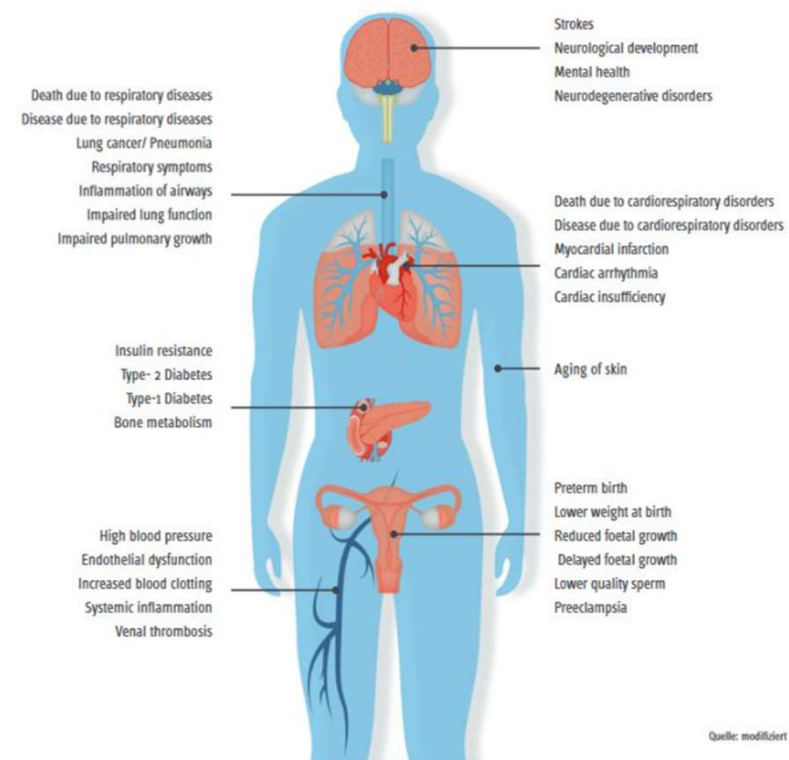
Luftforurensning

- 5–9 millioner for tidlige dødsfall per år:
Hjerteinfarkt, hjerneslag, KOLS, lungekreft
- 4 million nye tilfeller av astma hos barn per år

Ekstremhete

- Ca. 500 000 heterelaterte dødsfall globalt per år.

(IHME/GBD 2018; WHO 2017; Lelieveld et al., 2020) (Achakulwisut et al., 2019)

Spesialisthelsetjenestens klima og miljømål 2022-2030

Innen 2030 redusere Co2e-utslipp med 40 prosent

Langsiktig mål: Klimanøytralt innen 2045

3 GOD
HELSE

Redusere forekomsten av helsetjenesteassosierte infeksjoner

7 REN ENERGI
FOR ALLE

Redusere energiforbruket med 20 prosent innen 2030, og øke andelen gjenvinnings-kraft

9 INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

Andel polikliniske konsultasjoner over video og telefon skal være minimum 20 prosent

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

Matavfall reduseres med 50 prosent innen 2030

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

Andel produkter uten helse og miljøskadelige stoffer skal være 75 prosent innen 2030

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

Fossilfri virksomhet innen 2030, og redusert reisevirksomhet for medarbeidere

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

Miljøbevisste medarbeider i alle enheter

Redusere forekomsten av helsetjenesteassosierte infeksjoner

Bidra til redusert forbruk som igjen vil bidra til å redusere utslipp.

Telles 2 ganger per år: andel helsetjenesteassosierte infeksjoner (sykehusinfeksjoner) blant pasienter på norske sykehus på et gitt tidspunkt. De 4 hyppigst forekommende typer helsetjenesteassosierte infeksjoner er inkludert og omfatter: urinveisinfeksjon, nedre luftveisinfeksjon, infeksjon i operasjonsområdet og blodforgiftning. Kun infeksjoner oppstått i eget sykehus er inkludert.

Redusere energi-forbruket med 20 prosent innen 2030, og øke andelen gjenvinnings-kraft

Med et europeisk energimarked er det ikke lenger slik at strømmen i stikkontakten er ren vannkraft. Det betyr at et av de viktigste bidragene til klimagassreduksjon for sykehusene blir å redusere forbruk av energi.

Med energiforbruk menes den energien som skal til for å drifte et sykehus. Dette omfatter oppvarming og kjølebehov samt elektrisitet til tekniske anlegg og medisinteknisk utstyr.

Andel polikliniske konsultasjoner over video og telefon skal være minimum 20 prosent

Digital hjemmeoppfølging kan bidra til et mer differensiert og tilpasset tjenestetilbud, og bedre ressursutnyttelse.

Innovative måter å tilby tjenester i sykehus som samtidig reduserer forbruk i sykehus. Redusert forbruk innebærer redusert utslipp.

Matavfall reduseres med 50 prosent innen 2030

Helseforetaket skal redusere matavfall med 50 prosent innen 2030, referanseår 2019.

Matavfall er avfall som er organisk nedbrytbart. Matavfall fra sykehusdrift er i hovedsak knyttet til kantine og matforsyning til pasienter og pårørende.

Andel produkter uten helse og miljøskadelige stoffer skal være 75 prosent innen 2030

Gjennomsnitt av følgende underkategorier skal tilsvare minimum 75 prosent av avtaleprodukter:

1. Produkter uten helse- og miljøskadelige stoffer i pasient/-ansattnære kategorier
2. Produkter med anerkjente miljømerker i relevante kategorier
3. Legemidler uten unødvendig utslipp

Relevante kategorier: Kirurgiske produkter, laboratorieprodukter og -utstyr, medisinske forbruksvarer og medisinsk teknisk utstyr.

Tall fra NHS viser at medisiner står for rundt en fjerdedel av totale utslipp fra helsesektoren.

Fossilfri virksomhet innen 2030, og redusert reisevirksomhet for medarbeidere

Årlig utvikling i prosentandel bruk av:

1. Fyringsolje
2. Naturgass
3. Andel fossilfrie kjøretøy i helseforetaket

Redusere reisevirksomhet for medarbeidere:

1. 40 reduksjon i tjenestereise med fly
2. 30 prosent reduksjon i tjenestereise med bil

Miljøbevisste medarbeider i alle enheter

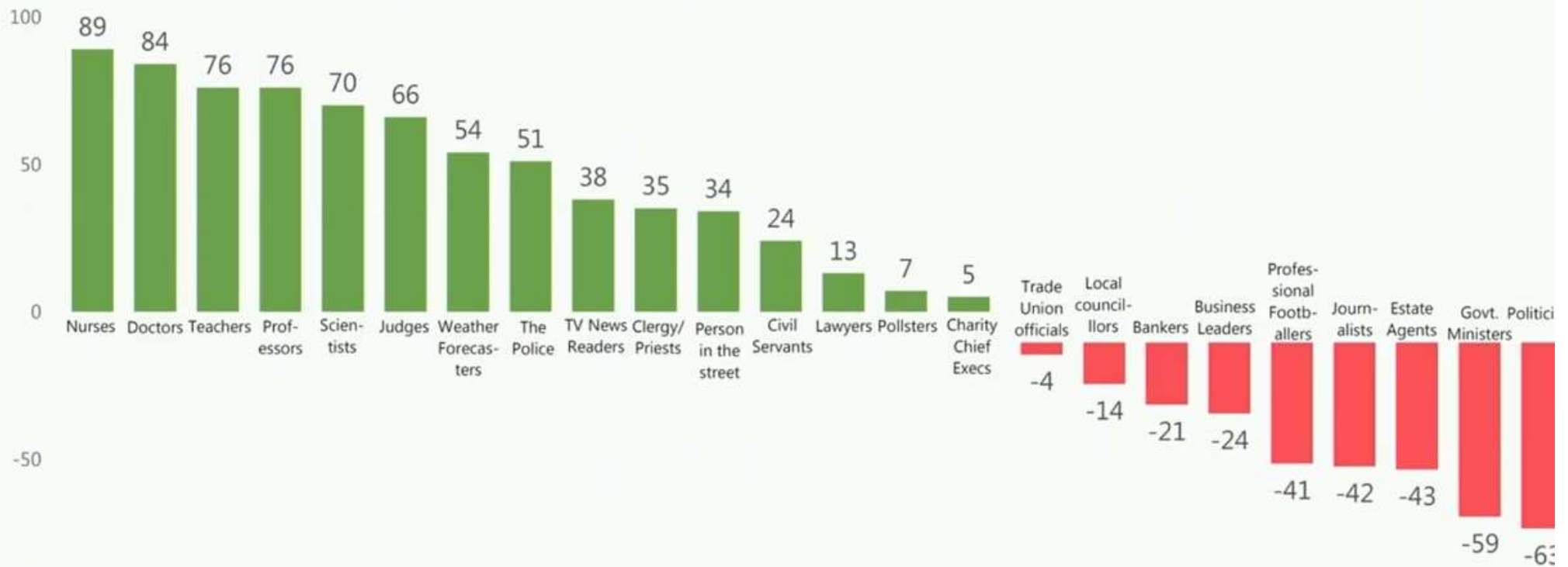
I årlig ForBedringsundersøkelse får alle medarbeidere spørsmålet: «Her blir det arbeidet godt med å unngå negativ påvirkning på det ytre miljøet».

Andel enheter som svarer at det arbeides godt med ytre miljø i helseforetaket skal være minst 75 prosent.

THE most important part of the facility: People

Net trust = % trust to tell the truth - % do not trust to tell the truth

Nudge

AD –ene i RHF ene slutter seg til (25.10.21)

- ✓ **Rammeverk for miljø og bærekraft i spesialisthelsetjenesten**
- ✓ **Nasjonale klima – og miljømål og indikatorer**
Klima- og miljømålene skal innarbeides i regionale og lokale utviklingsplaner
- ✓ **Interregional indikator katalog klima- og miljø**
- ✓ **Felles sjekkliste klima og miljø**
- ✓ **Felles kommunikasjonsplan**

